

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W I PÓŁROCZU 2014 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>11</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	12
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	15
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	15
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	18
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	22
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	24
5.	WNIOSKI	30

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	11
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w I półroczu 2014 r.	13

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2014 roku.....	12
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	15
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	18
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	22
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	23

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w minionych latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy oraz wzrost bezrobocia w ostatnim okresie, wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost liczby zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i Opolu w I półroczu 2014 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku, obowiązującej od 30 czerwca 2010 r.

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 43 grupy duże, 132 średnie oraz 444 grupy elementarne. Grupy elementarne zawierają 2360 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007 r.).

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z I półrocza 2014 r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

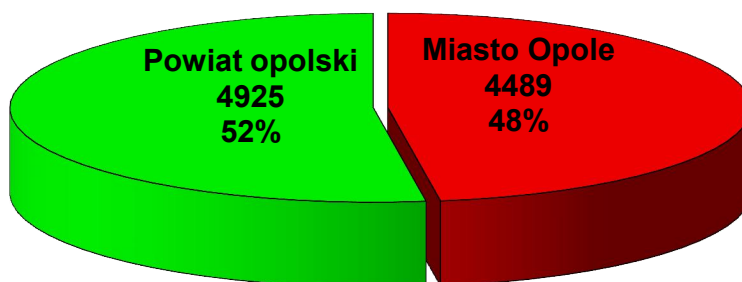
Na koniec czerwca 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było **9 414** osób bezrobotnych. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2014 r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 12,6%,
- dla miasta Opola – 6,3%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 12,7% (w kraju 12,0%).

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 30.06.2014 r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów.

Kod grupy zawodów	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	828	793	1621	17,22 %
0	Żołnierze	4	0	4	0,04 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	71	127	198	2,10 %
2	Specjaliści	321	615	936	9,94 %
3	Technicy i inny średni personel	350	491	841	8,93 %
4	Pracownicy biurowi	226	301	527	5,60 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	947	789	1736	18,44 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	107	44	151	1,60 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1428	907	2335	24,80 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	216	137	353	3,75 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	427	285	712	7,56 %
	RAZEM	4925	4489	9414	100 %

Stan na dzień 30.06.2014 r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 24,8% ogółu bezrobotnych (2335 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - ślusarz (242 osoby),
 - murarz (223 osoby),
 - krawiec (129 osób),
 - mechanik pojazdów samochodowych (104 osoby),
 - stolarz (101 osób),
 - mechanik samochodów osobowych (97 osób),
 - cukiernik (72 osoby),
 - piekarz (68 osób),
 - malarz-tapeciarz (57 osób),
 - malarz budowlany (57 osób),
 - tokarz w metalu (54 osoby),
 - szwaczka (49 osób).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 18,4%, tj. 1736 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (847 osób),
 - kucharz (164 osoby),
 - fryzjer (132 osoby),
 - robotnik gospodarczy (115 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako trzecią pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 17,2% (1621 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 9,9% (936 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (152 osoby),
 - pedagog (51 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (28 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 8,9% (841 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - księgowy (72 osoby),
 - technik mechanik (67 osób),
 - technik budownictwa (48 osób),
 - technik ekonomista (46 osób),
 - technik administracji (44 osoby),
 - przedstawiciel handlowy (38 osób).
- Ponad co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 7,6% bezrobotnych (712 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - sprzątaczką biurową (128 osób),
 - robotnik budowlany (99 osób),
 - pozostali robotnicy przy pracach prostych (87 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	9414	4767
Inny zawód lub brak zawodu	1621	898
Sprzedawca	847	744
Ślusarz	242	3
Murarz	223	3
Kucharz	164	135
Ekonomista	152	120
Magazynier	140	22
Fryzjer	132	129
Krawiec	129	128
Robotnik gospodarczy	115	47
Sprzątaczką biurowa	115	111
Mechanik pojazdów samochodowych	104	0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	102	42
Stolarz	101	5
Mechanik samochodów osobowych	97	0
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	95	74
Robotnik budowlany	82	3
Technik prac biurowych	79	70
Księgowy	72	66
Cukiernik	72	59
Piekarz	68	25
Technik mechanik	67	3
Kelner	58	50
Malarz - tapeciarski	57	1
Malarz budowlany	57	1
Tokarz w metalu	54	2
Pedagog	51	44
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	51	29
Pomoc kuchenna	50	47

Stan na dzień 30.06.2014 r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **181 absolwentów** (w tym 103 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 30.06.2014 r.) ponad czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (50 osób) z czego 54% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 14 osób (86% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: pedagoga (7 osób), fizjoterapeuty (5 osób) oraz specjalisty administracji publicznej (4 osoby).

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W porównaniu do 2007 i 2008 r. spadł znacząco udział kobiet – spowodowane jest to tym, iż w latach 2009-2010 nastąpił większy napływ mężczyzn do bezrobocia co zmieniło jego strukturę według płci od 2009 r. Napływ większej liczby mężczyzn spowodowany był kryzysem gospodarczym i rejestracją mężczyzn uprzednio pracujących w budownictwie i przemyśle.

Według stanu na dzień 30.06.2014 r., wśród 9 414 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było **4767 kobiet**, co stanowiło **50,6%** ogółu. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem sprzedawcy, kucharza, krawca, ekonomisty czy fryzjera. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (744 osoby) a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 87,8%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 55,4%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

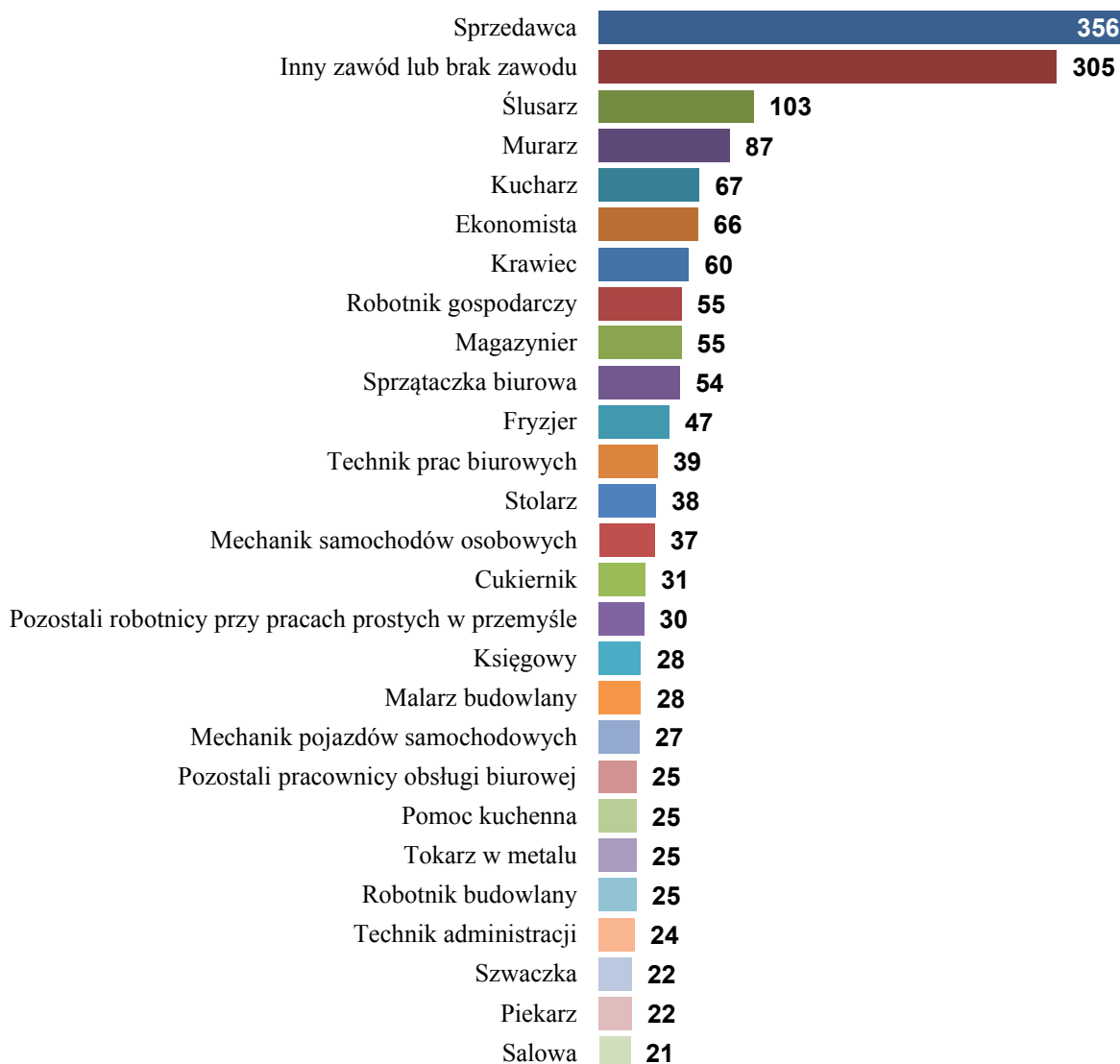
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Szwaczka	49	49	100,0%
Salowa	37	37	100,0%
Operator centrali telefonicznej	27	27	100,0%
Krawiec	129	128	99,2%
Fryzjer	132	129	97,7%
Sprzątaczką biurową	115	111	96,5%
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	23	22	95,7%
Pomoc kuchenna	50	47	94,0%
Księgowy	72	66	91,7%
Technik prac biurowych	79	70	88,6%
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	25	22	88,0%
Sprzedawca	847	744	87,8%
Kasjer handlowy	37	32	86,5%
Pedagog	51	44	86,3%
Kelner	58	50	86,2%
Technik administracji	44	37	84,1%
Technik ekonomista	46	38	82,6%
Kucharz	164	135	82,3%
Cukiernik	72	59	81,9%
Ekonomista	152	120	78,9%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	95	74	77,9%
Technik handlowiec	35	27	77,1%
Ogrodnik terenów zieleni	30	22	73,3%
Barman	35	25	71,4%
Kucharz małej gastronomii	46	27	58,7%
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	51	29	56,9%
Inny zawód lub brak zawodu	1621	898	55,4%
Ogółem	9414	4767	50,6%

Stan na 30.06.2014 r.

2.4. Zawody generujące długotrwale bezrobocie

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy były **1543 osoby** z terenu miasta Opola oraz **1750 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 30.06.2014 r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **3293 osób** (35,0% wobec ogółu). Należy więc baczniej przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższej liczebności wśród osób długotrwale bezrobotnych

Stan na 30.06.2014 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 356 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 90,7%.

Ślusarze byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwale bezrobotnych. Wśród 103 ślusarzy 56 osób (54,3%) zamieszkiwało na terenie powiatu opolskiego. Wszyscy to mężczyźni.

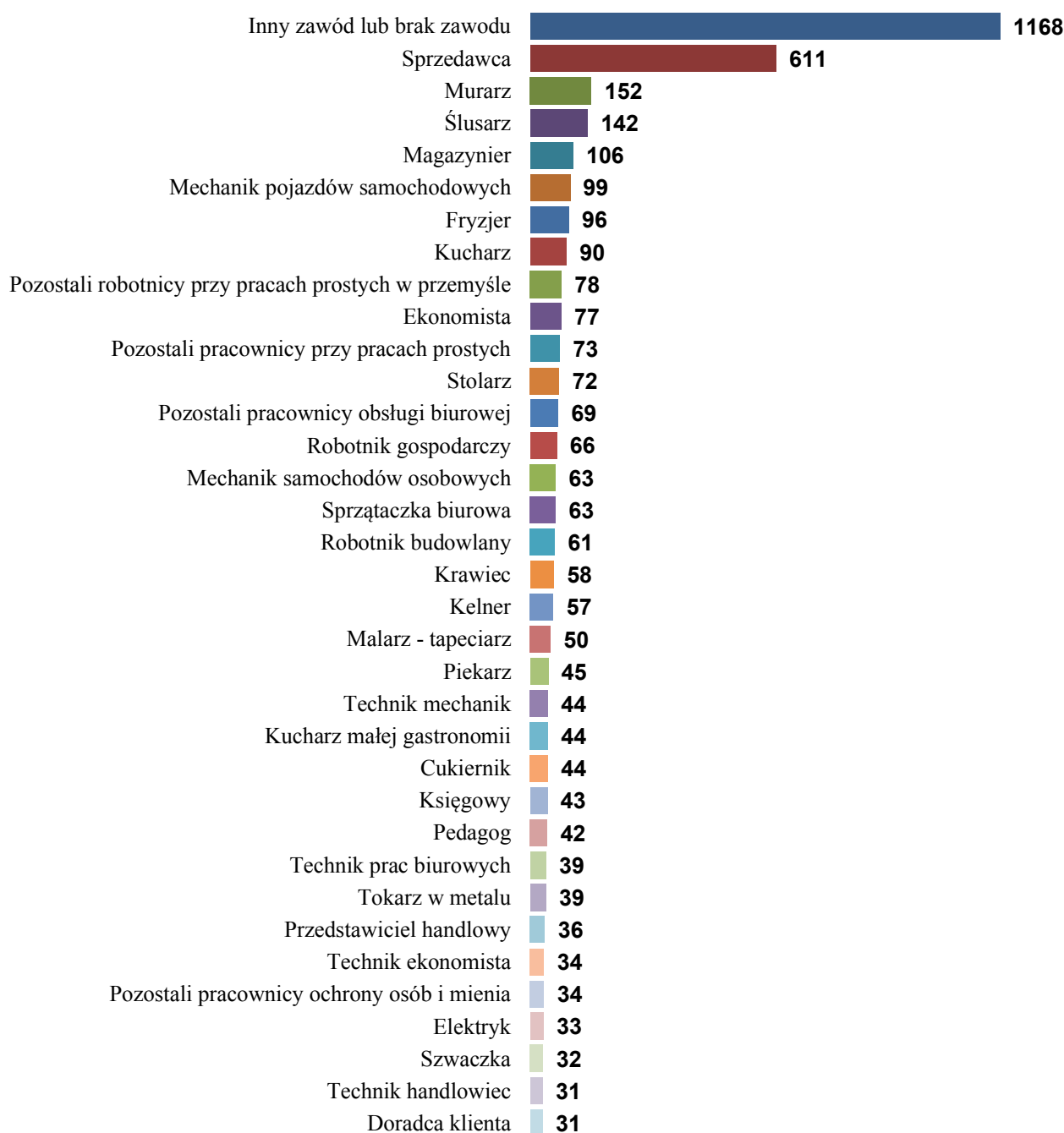
Zawód murarza również był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowane były 63 osoby (72,4%) z tym zawodem. Tylko dwie kobiety legitymowały się doświadczeniem pracy w tym zawodzie w grupie osób długotrwale bezrobotnych. Szczegóły ilustruje wykres 2.

Niepokojącym jest też fakt, iż wśród osób będących powyżej 12 miesięcy w bezrobociu pozostawało także 305 osób (9,3%) bez żadnego wyuczonego zawodu.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W I półroczu 2014 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **6574 osoby** bezrobotne (3223 osoby z terenu miasta Opola), w tym wśród nich, blisko co szоста osoba (1168 osób – 17,8%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najwięcej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (611 osób), co stanowiło 9,3% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

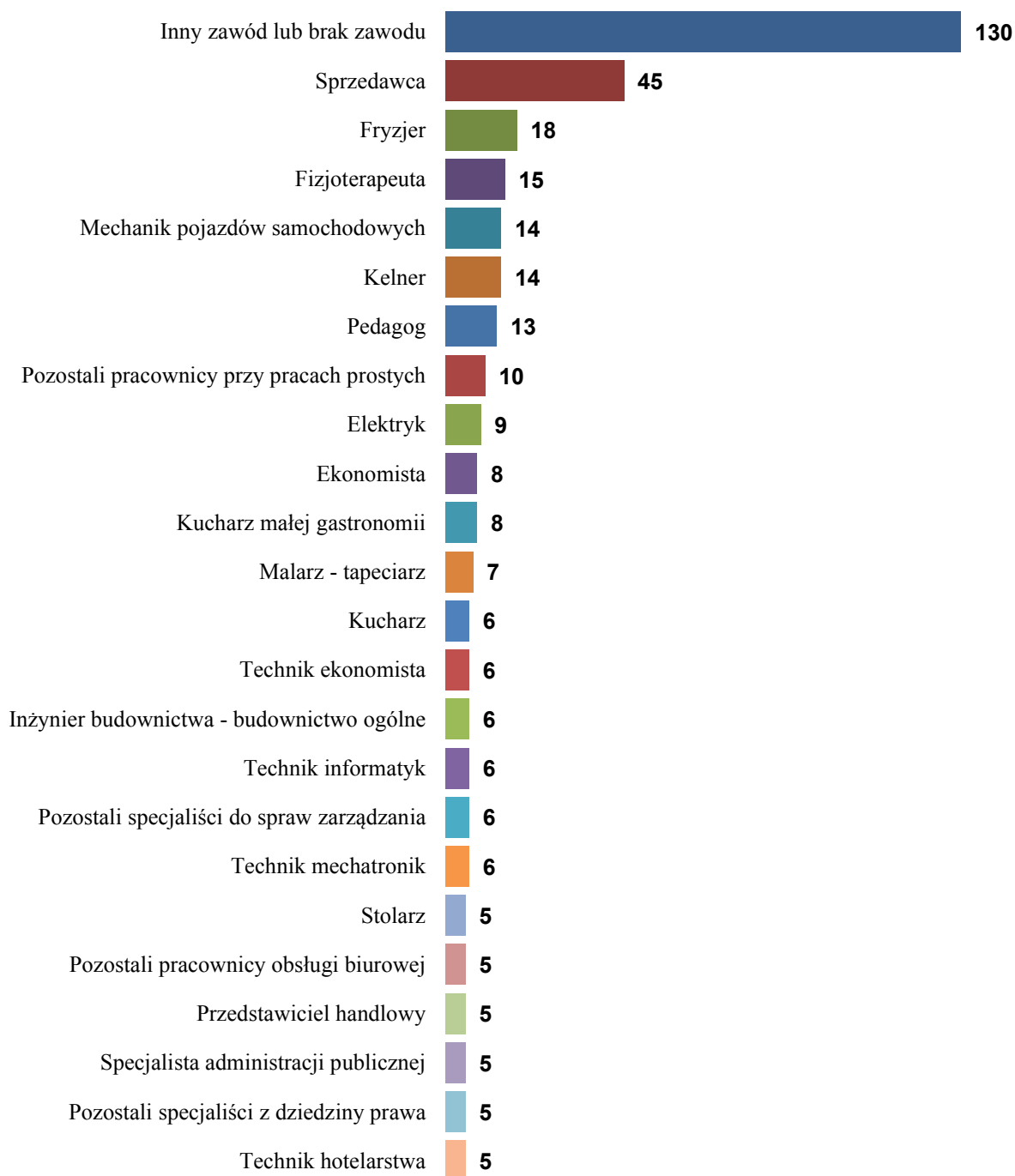
Wykres 3. Napływ bezrobotnych w I półroczu 2014 r. według zawodów

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **601 osób** (274 osoby z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 9,1% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 336 (co stanowiło 55,9%). Co piąty z rejestrowanych absolwentów (130 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód sprzedawcy (45 osób, w tym 38 kobiet), fryzjera (18 osób – wszystkie to kobiety), fizjoterapeuty (15 osób), kelnera, mechanika pojazdów samochodowych (po 14 osób) i pedagoga (13 osób).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów w I półroczu 2014 r. według zawodów

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

W I półroczu 2014 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia i stażami **5499** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **1621** ofert, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **3878** ofert. W tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2014 roku

Nazwa zawodu	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	1621	3878	5499
Robotnik gospodarczy	561	289	850
Sprzedawca	108	102	210
Robotnik budowlany	20	133	153
Magazynier	19	114	133
Sprzątaczką biurowa	3	127	130
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe	8	113	121
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	7	107	114
Przedstawiciel handlowy	10	101	111
Doradca klienta	3	96	99
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	14	79	93
Kierowca samochodu ciężarowego	29	62	91
Technik prac biurowych	22	68	90
Pracownik centrum obsługi telefonicznej	0	80	80
Kasjer handlowy	16	58	74
Doradca finansowy	0	70	70
Pomoc kuchenna	19	48	67
Stolarz	18	45	63
Sortowacz	0	63	63
Ślusarz	26	36	62
Kelner	16	42	58
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	13	43	56
Pozostali spawacze i pokrewni	2	51	53
Księgowy	21	31	52
Kucharz	3	46	49
Fryzjer	12	36	48
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	8	36	44
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	2	42	44
Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni	0	43	43
Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	0	40	40
Pracownik rozkładający towar na półkach	0	40	40
Programista aplikacji	3	34	37
Agent ubezpieczeniowy	1	36	37
Kierowca autobusu	8	29	37
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	3	32	35
Ankieter	2	30	32
Spawacz metodą MAG	0	32	32
Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin,	2	30	32

siatek i kabli			
Pakowacz	7	25	32
Specjalista do spraw sprzedaży	11	20	31
Sprzedawca w branży mięsnej	3	28	31
Murarz	21	9	30
Ubojowy	0	30	30

Należy zwrócić uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące zatrudnienia. Zestawienie powyższe ujmuje także zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (robotników budowlanych), handlu (sprzedawców, kasjerów, telemarketerów, doradców klienta, pracowników obsługi telefonicznej, przedstawicieli handlowych, specjalistów ds. sprzedaży) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, sprzątaczek, kierowców, magazynierów czy księgowych).

4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI

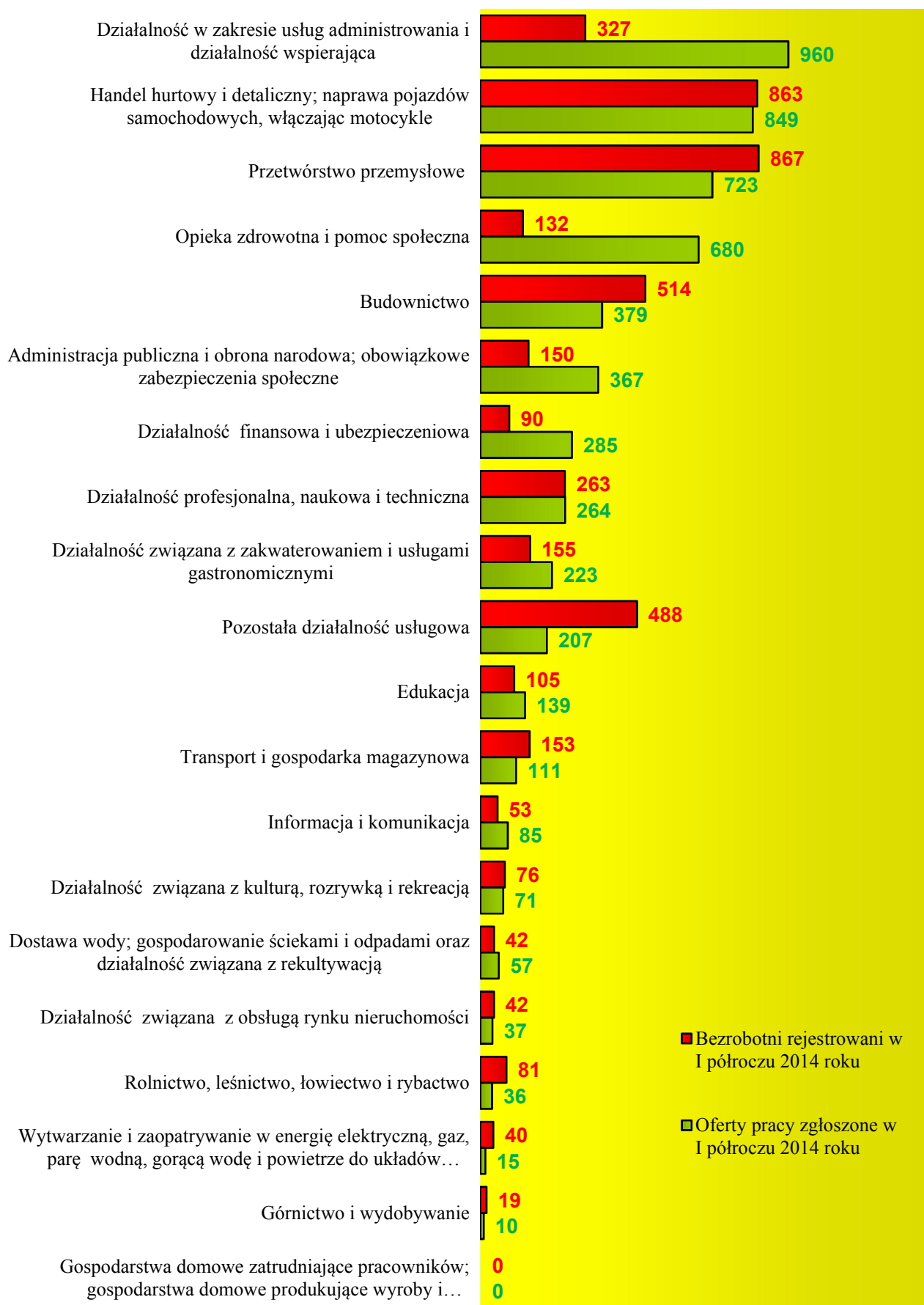
Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni I półrocza 2014 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, handlu, działalności usługowej czy budownictwie. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad tysiąca osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są często mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Co ciekawe, pierwszy raz największą liczbę ofert pracy zgłoszono z sektora usług administrowania i działalności wspierającej.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD rejestrowanych w I półroczu 2014 r.

5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 257 zawodów deficytowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 135 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2014 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	7,2	0,0	MAX
Agent ubezpieczeniowy	6,0	0,0	MAX
Spawacz metodą MAG	5,3	0,0	MAX
Ankieter	5,0	0,0	MAX
Ubojowy	5,0	0,0	MAX
Sprzedawca w branży mięsnej	4,7	0,0	MAX
Monter mebli	4,5	0,0	MAX
Spawacz metodą TIG	3,8	0,0	MAX
Administrator nieruchomości	3,5	0,0	MAX
Monter osprzętu elektrotechnicznego	3,3	0,0	MAX
Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	3,0	0,0	MAX
Pozostali urzędnicy do spraw podatków	2,8	0,0	MAX
Urzędnik podatkowy	2,0	0,0	MAX
Pozostali specjaliści do spraw rynku nieruchomości	1,7	0,0	MAX
Pracownik do spraw ubezpieczeń	1,7	0,0	MAX
Spawacz metodą MIG	1,7	0,0	MAX
Specjalista do spraw szkoleń	1,5	0,0	MAX
Pracownik biura podróży	1,5	0,0	MAX
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	1,5	0,0	MAX
Kolporter	1,5	0,0	MAX
Spedytor	1,3	0,0	MAX
Pracownik kancelaryjny	1,3	0,0	MAX
Operator koparko - ładowarki	1,3	0,0	MAX
Pozostali operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	1,3	0,0	MAX
Kierowca mechanik	1,3	0,0	MAX
Asystent nauczyciela przedszkola	1,2	0,0	MAX
Kierownik supermarketu	1,0	0,0	MAX
Elektryk budowlany	1,0	0,0	MAX
Pozostali monterzy elektronicy i serwisanci urządzeń elektronicznych	1,0	0,0	MAX
Pracownik centrum obsługi telefonicznej	13,3	0,3	40,0

Operator urządzeń przetwórstwa drobiu	6,7	0,2	40,0
Doradca finansowy	11,7	0,3	35,0
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	17,8	0,7	26,8
Sprzedawca w branży spożywczej	3,3	0,2	20,0
Asystent do spraw księgowości	3,2	0,2	19,0
Konsultant do spraw systemów teleinformatycznych	2,5	0,2	15,0
Pracownik rozkładający towar na półkach	6,7	0,5	13,3
Pośrednik w obrocie nieruchomościami	2,2	0,2	13,0
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	6,0	0,5	12,0
Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	2,0	0,2	12,0
Opiekun osoby starszej	3,8	0,3	11,5
Pozostałe pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	18,8	1,7	11,3
Programista aplikacji	5,7	0,5	11,3
Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	7,2	0,7	10,8
Robotnik gospodarczy	48,2	4,5	10,7
Pozostali spawacze i pokrewni	8,5	0,8	10,2
Kurier	3,3	0,3	10,0
Logistyk	1,7	0,2	10,0
Pozostali malarze i pokrewni	1,7	0,2	10,0
Kierowca ciągnika siodłowego	1,3	0,2	8,0
Kierowca operator wózków jezdniowych	1,2	0,2	7,0
Dozorca	1,2	0,2	7,0
Kierowca samochodu ciężarowego	10,3	1,5	6,9
Kierownik małego przedsiębiorstwa usług osobistych, porządkowych i pokrewnych	1,0	0,2	6,0
Pozostali kucharze	1,0	0,2	6,0
Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	1,0	0,2	6,0
Organizator obsługi sprzedaży internetowej	1,0	0,2	6,0
Dystrybutor ulotek	1,0	0,2	6,0
Kierowca autobusu	4,8	0,8	5,8
Sortowacz	10,5	1,8	5,7
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	1,8	0,3	5,5
Kasjer handlowy	9,7	1,8	5,3
Pomoc kuchenna	8,0	1,7	4,8
Robotnik budowlany	22,2	4,8	4,6
Pozostali sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1,5	0,3	4,5
Sprzątaczkę biurowa	21,2	4,8	4,4
Doradca klienta	16,0	3,7	4,4
Betoniarz	3,3	0,8	4,0
Kierownik działu sprzedaży	2,7	0,7	4,0
Pozostali pośrednicy handlowi	1,3	0,3	4,0
Przedstawiciel handlowy	16,8	4,5	3,7
Recepcjonista hotelowy	1,2	0,3	3,5
Monter / składacz okien	1,7	0,5	3,3
Rzeźnik - wędliniarz	1,7	0,5	3,3
Technik prac biurowych	11,3	3,5	3,2
Rozbieracz - wykrawacz	4,2	1,3	3,1

Kierownik budowy	1,0	0,3	3,0
Specjalista do spraw logistyki	1,0	0,3	3,0
Pakowacz	4,2	1,5	2,8
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	5,3	2,0	2,7
Stolarz	7,5	2,8	2,6
Szwaczka	4,2	1,7	2,5
Telemarketer	3,7	1,5	2,4
Recepcjonista	3,2	1,3	2,4
Asystent prawny	1,2	0,5	2,3
Sprzedawca w stacji paliw	1,2	0,5	2,3
Introligator	1,2	0,5	2,3
Magazynier	19,0	9,7	2,0
Sekretarka	2,0	1,0	2,0
Brukarz	1,0	0,5	2,0
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	13,2	7,5	1,8
Kelner	7,0	4,5	1,6
Specjalista do spraw sprzedaży	3,3	2,2	1,5
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2,8	1,8	1,5
Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	1,0	0,7	1,5
Technik elektryk	1,2	0,8	1,4
Technik handlowiec	3,3	2,7	1,3
Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	7,0	5,8	1,2
Fryzjer	6,0	5,2	1,2
Księgowy	5,2	4,2	1,2
Elektromonter instalacji elektrycznych	2,5	2,2	1,2
Listonosz	1,0	0,8	1,2

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (robotnik budowlany, operator koparki, brukarz, stolarz, betoniarz), metalową (spawacz) oraz finansową (pośrednik w obrocie nieruchomościami, administrator nieruchomości, doradca finansowy, doradca klienta, agent ubezpieczeniowy, pracownik do spraw ubezpieczeń, przedstawiciel handlowy). Wysokim deficytem, odznaczył się też zawód pracownika ochrony fizycznej (z i bez licencji), sprzątaczkę, szwaczki, magazyniera, ankietera czy telemarketera. Stale brakuje również spedytorów, kierowców autobusów, kierowców samochodów ciężarowych, kierowców ciągników siodłowych.

Wśród zawodów deficytowych wysoką średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie robotnika budowlanego, stąd widoczne jest zapotrzebowanie na niewykwalifikowanych pracowników do wszelkiego typu prostych prac budowlanych. Odmienna sytuacja wynika zaś wśród ofert na pracowników z zawodem robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy. Podobną sytuację zauważono w zawodzie pracownika biurowego, gdyż zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2014 r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	5,0	0,0	MAX
Operator automatów do formowania wyrobów szklanych	1,7	0,0	MAX
Sprzedawca w branży spożywczej	1,2	0,0	MAX
Elektryk budowlany	1,2	0,0	MAX
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	1,0	0,0	MAX
Robotnik gospodarczy	93,5	6,5	14,4
Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	2,2	0,2	13,0
Tynkarz	2,0	0,2	12,0
Kierowca ciągnika siodłowego	1,3	0,2	8,0
Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1,3	0,2	8,0
Ogrodnik - uprawa grzybów jadalnych	1,2	0,2	7,0
Lektor języka angielskiego	2,0	0,3	6,0
Spawacz metodą MIG	1,0	0,2	6,0
Kierownik działu sprzedaży	2,0	0,5	4,0
Kierowca autobusu	1,3	0,3	4,0
Sekretarka	1,7	0,5	3,3
Kierowca samochodu ciężarowego	4,8	1,7	2,9
Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	1,8	0,7	2,8
Kosmetyczka	1,2	0,5	2,3
Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	1,2	0,5	2,3
Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	1,3	0,7	2,0
Pomoc kuchenna	3,2	1,7	1,9
Lakiernik samochodowy	2,3	1,3	1,8
Stolarz meblowy	1,7	1,0	1,7
Kierowca operator wózków jezdniowych	1,5	1,0	1,5
Stolarz budowlany	1,0	0,7	1,5
Technik prac biurowych	3,7	3,0	1,2
Księgowy	3,5	3,0	1,2
Kasjer handlowy	2,7	2,2	1,2
Specjalista do spraw sprzedaży	1,8	1,5	1,2

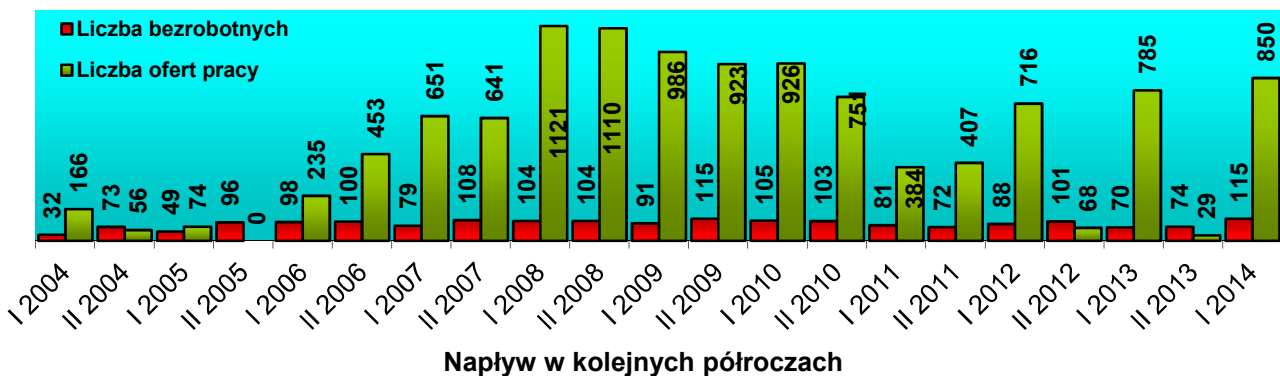
Na terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również pośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występuje zawód robotnika gospodarczego, związanego głównie z ofertami prac społecznie użytecznych.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

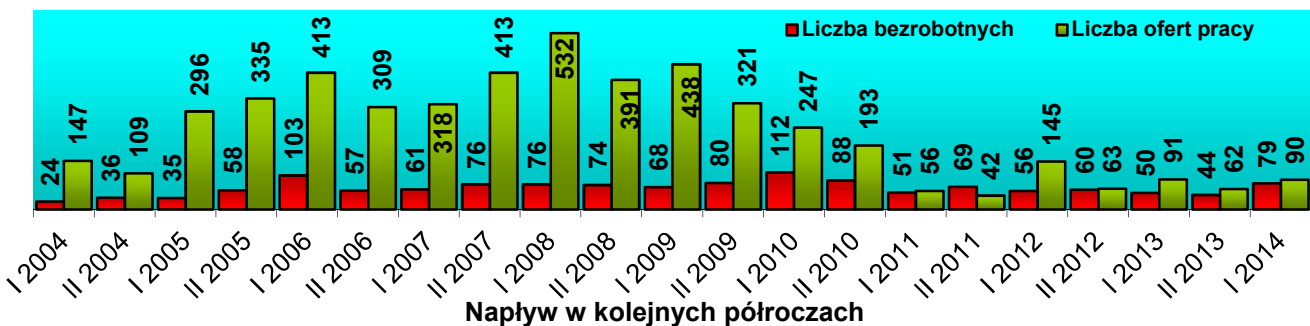
Analizując dane z lat 2004-2014 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005 r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003 r.

Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w ciągu ostatnich 10 lat w konkretnych monitorowanych zawodach.

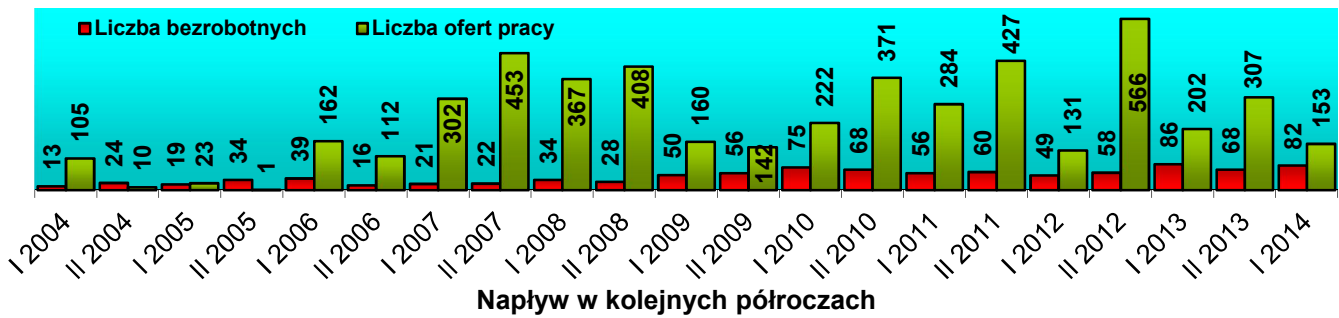
W latach 2006-2010 najczęściej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć, iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Poniższy wykres szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006 r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych. W II półroczu w roku 2012 i 2013, zawód ten stał się na moment zawodem nadwyżkowym, jednak wiązało się to jedynie ze zmniejszeniem liczby przyjmowanych ofert prac społecznie użytecznych.

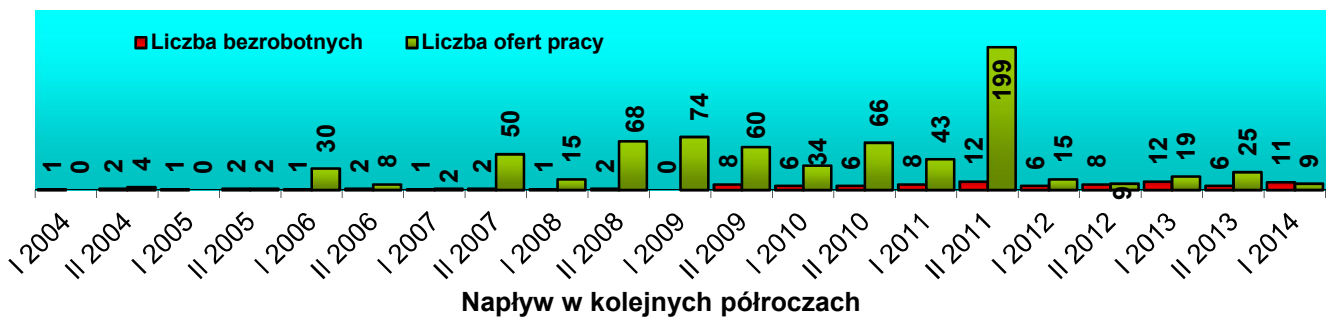
Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **technika prac biurowych**. Tam liczba ofert również przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych. Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005 r. Widocznym stał się jednak wzrost liczby bezrobotnych z tym zawodem przy malejącej (od 2010 r.) liczbie ofert pracy (głównie staży).

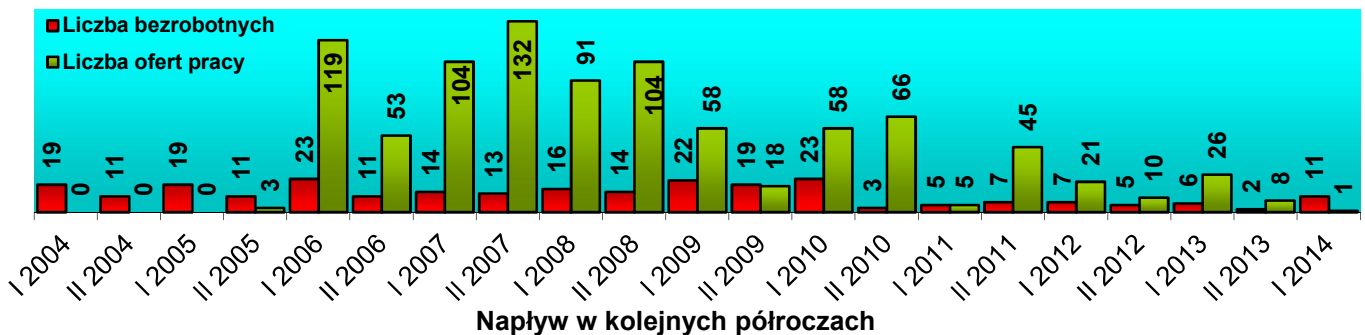
W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz pracach wykończeniowych w budownictwie. Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najczęściej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży, jednak od 2009 r. zauważamy także wzrost napływu osób bezrobotnych w tym zawodzie.

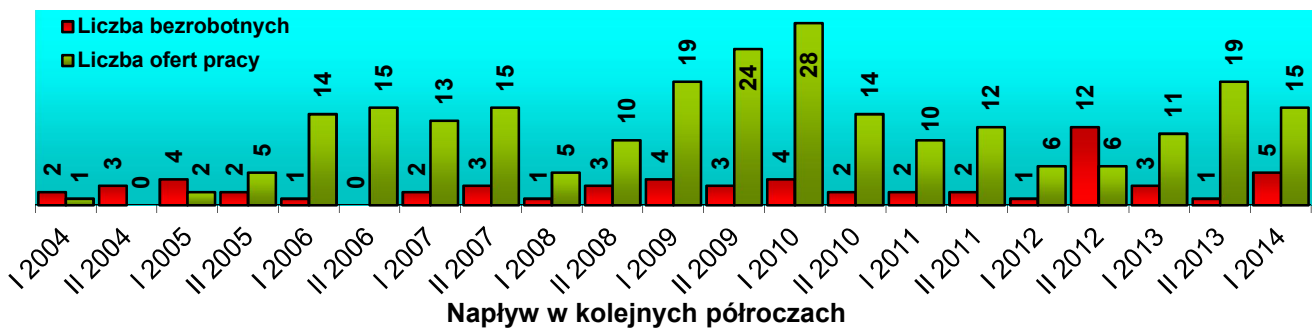
Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań jest wciąż wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców. Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, mimo przejściowego zbilansowania, nie zrównoważą się.

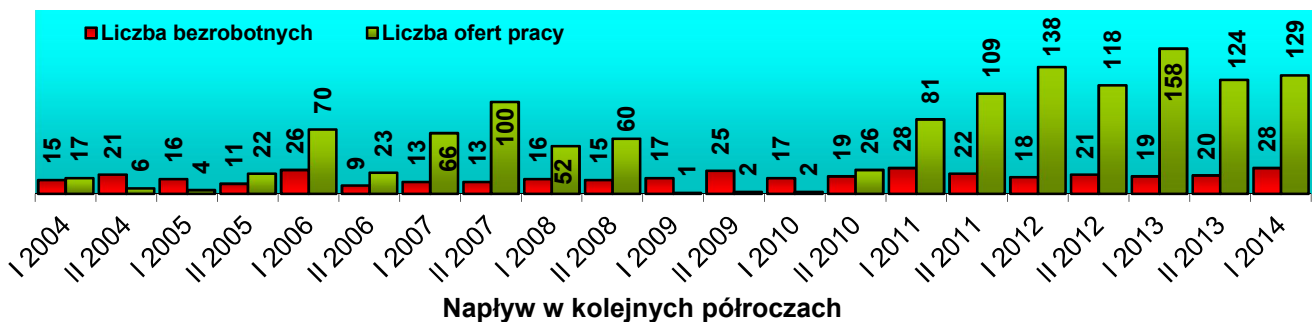
Podobnie dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**. Od 2006 roku widoczna jest duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. W I półroczu 2014 roku zawód ten stał się nadwyżkowym, jednak trzeba obserwacji w dłuższym przedziale czasu, by potwierdzić tę tendencję. Szczególnie dużo ofert pracy dla osób z zawodem cieśli napłynęło do tut. urzędu w latach 2006-2008.

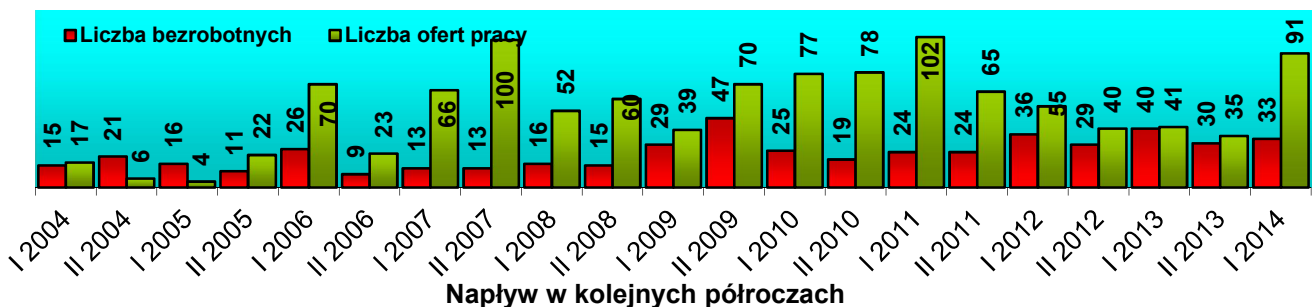
W zawodzie **operatora koparki** wciąż brak stabilizacji podaży-popytowej na wykwalifikowanych pracowników, gdyż wciąż zbyt mało pozostaje ich w rejestrze tut. urzędu, by móc zrównoważyć popyt na ich kwalifikacje zgłaszany przez pracodawców. Tu również możemy odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006 r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE. Co prawda dwa lata temu zarejestrowano więcej osób z tym zawodem niż zgłoszono ofert pracy, jednak to że zawód operatora koparki stał się wówczas zawodem nadwyżkowym, stanowił jedynie wyjątek od panującej reguły.

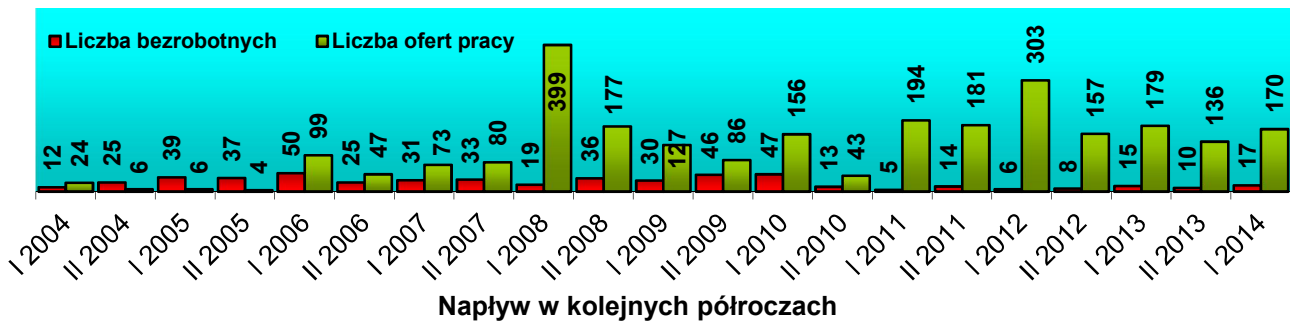
Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** został w 2009 r. zahamowany. Do końca 2009 r. w grupie tej zaliczano jedynie spawaczy ręcznych gazowych, jednak po zmianie słownika zawodów kwalifikacji i specjalności, od 2010 r. zaczęto wliczać do monitorowanej grupy wszystkich spawaczy. Od 2011 roku widoczny jest więc znaczny wzrost liczby ofert pracy dla osób z zawodem spawacza.

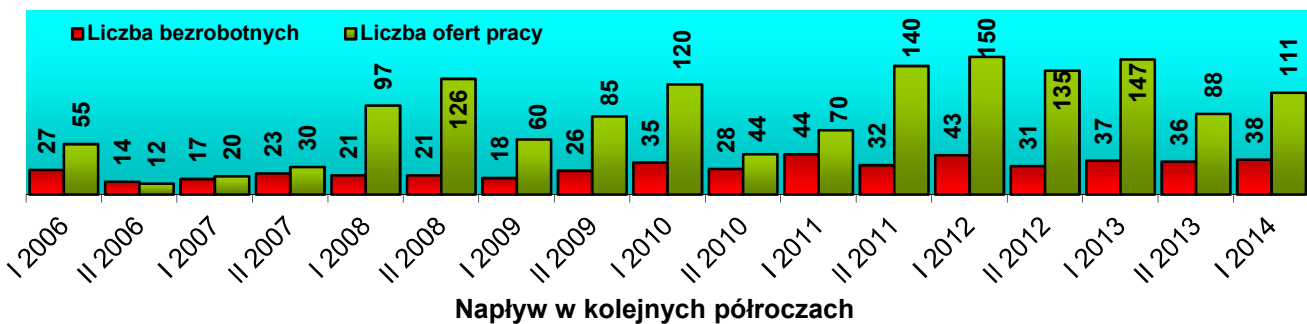
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003 r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004 r., od II półrocza 2005 widoczny był wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005 r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w latach 2008-2009 świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu, szczególnie kiedy w bieżącym półroczu, podaż przeciwważy popytowi. I półrocze 2014 roku, charakteryzowało się jednak ponownie dwukrotnie większym napływem ofert pracy w tym zawodzie. W celu zrównoważenia popytu, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006 r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony fizycznej** (wcześniej zawód ten miał nazwę pracownika ochrony mienia i osób). Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływu bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencją posiada.

Od 2006 r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 707 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 563 zawody. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby przy jednoczesnym wskaźniku nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2014 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Inny zawód lub brak zawodu	0,0	101,0	0,0
Ekonomista	0,0	8,3	0,0
Pedagog	0,2	4,5	0,0
Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,0	4,0	0,0
Kucharz małej gastronomii	0,2	3,7	0,0
Piekarz	0,0	3,2	0,0
Tokarz w metalu	0,0	3,0	0,0
Technik ekonomista	0,0	2,8	0,0
Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0	2,5	0,0
Pozostali elektromechanicy i elektrycy	0,0	2,3	0,0

Malarz - tapeciarski	0,0	2,2	0,0
Technik mechanik	0,5	4,3	0,1
Krawiec	0,3	3,0	0,1
Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,3	2,8	0,1
Technik budownictwa	0,3	2,7	0,1
Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług	0,2	2,7	0,1
Murarz	1,5	8,3	0,2
Mechanik pojazdów samochodowych	1,0	4,8	0,2
Mechanik samochodów osobowych	1,0	4,2	0,2
Cukiernik	0,5	2,7	0,2
Hydraulik	0,5	2,3	0,2
Sprzedawca	17,0	53,5	0,3
Fizjoterapeuta	1,0	3,2	0,3
Kierowca samochodu osobowego	0,7	2,7	0,3
Ślusarz	6,0	9,5	0,6
Ogrodnik terenów zieleni	1,2	2,0	0,6

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód sprzedawcy, krawca, ekonomisty, mechanika samochodów osobowych, murarza, ślusarza, kucharza, pedagoga czy piekarza. Przeciętnie średnio aż 101 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu!

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2014 r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2014 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Inny zawód lub brak zawodu	0,0	93,7	0,0
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,5	11,0	0,0
Ekonomista	0,0	4,5	0,0
Szwaczka	0,0	3,7	0,0
Tokarz w metalu	0,2	3,5	0,0
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	0,0	3,2	0,0
Technik mechanik	0,0	3,0	0,0
Barman	0,0	2,7	0,0
Pedagog	0,0	2,5	0,0
Technik handlowiec	0,0	2,5	0,0
Ogrodnik terenów zieleni	0,0	2,3	0,0
Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,0	2,3	0,0
Mechanik pojazdów samochodowych	1,7	11,7	0,1
Kucharz	0,5	7,2	0,1
Krawiec	0,8	6,7	0,1
Pozostali pracownicy przy pracach prostych	0,3	6,3	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,7	6,3	0,1
Sprzątaczkę biurowa	0,5	5,7	0,1
Cukiernik	0,3	4,7	0,1
Kucharz małej gastronomii	0,5	3,7	0,1

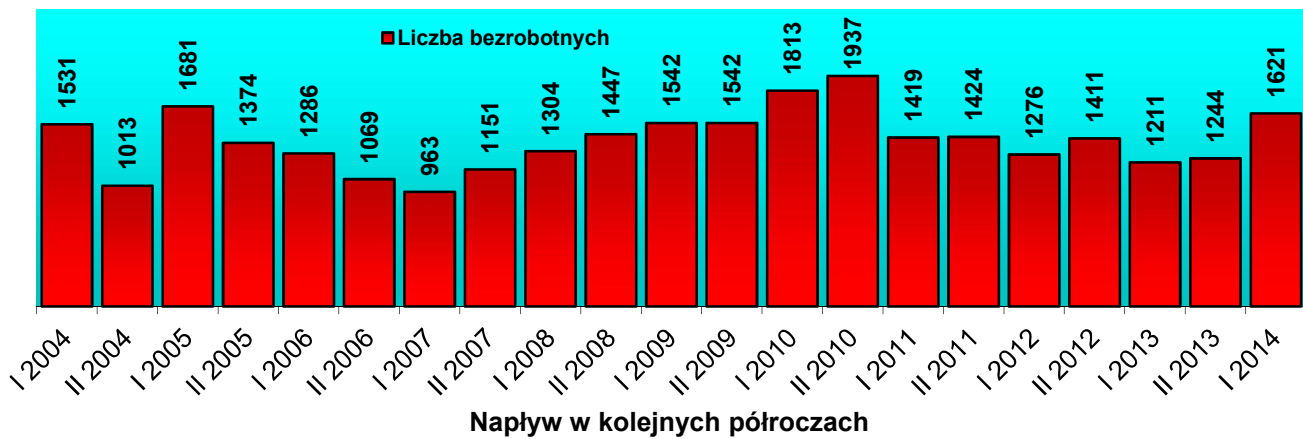
Technik ekonomista	0,2	2,8	0,1
Murarz	3,5	17,0	0,2
Fryzjer	2,0	10,8	0,2
Malarz - tapeciarsz	1,2	6,2	0,2
Malarz budowlany	0,5	2,3	0,2
Ślusarz	4,3	14,2	0,3
Stolarz	3,0	9,2	0,3
Piekarz	1,3	4,3	0,3
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,5	2,0	0,3
Sprzedawca	18,0	48,3	0,4
Magazynier	3,2	8,0	0,4
Kelner	2,7	5,0	0,5
Elektryk	2,0	4,2	0,5
Dekarz	1,0	2,0	0,5
Robotnik budowlany	3,3	5,3	0,6
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2,3	4,0	0,6
Błacharz samochodowy	1,7	2,7	0,6
Elektromonter instalacji elektrycznych	1,3	2,3	0,6

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż blisko sto osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

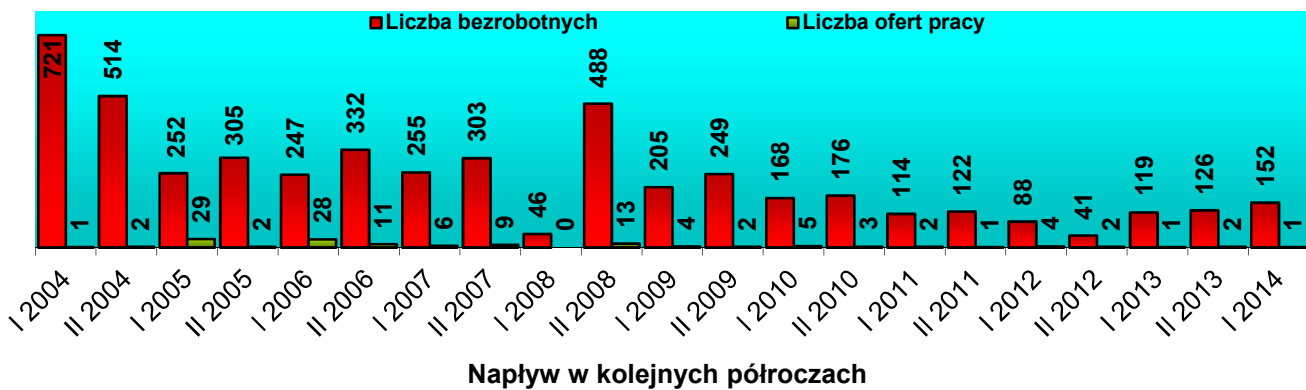
4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

Największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód sprzedawcy, murarza, stolarza, ślusarza, kucharza, mechanika samochodów osobowych, fryzjera, magazyniera, krawca, ekonomisty, technika mechanika, pedagoga, piekarza, technika ekonomisty, technika budownictwa czy cukiernika. W I półroczu 2014 roku przeciętnie średnio aż 270 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu! Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

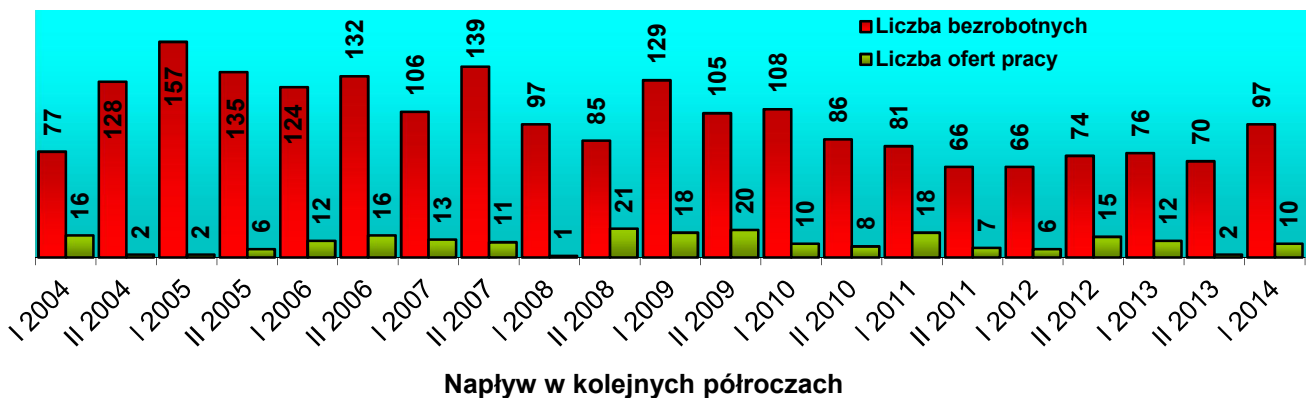
Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób bez zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź średnie ogólnokształcące), więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych w latach 2008-2010 wyraźnie wzrastała. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu. Od 3 lat zauważalny był nieznaczny spadek liczby rejestrujących się osób nie posiadających żadnego zawodu, choć jednocześnie niepokojący jest wzrost tej liczby w ciągu ostatnich dwóch półroczy.

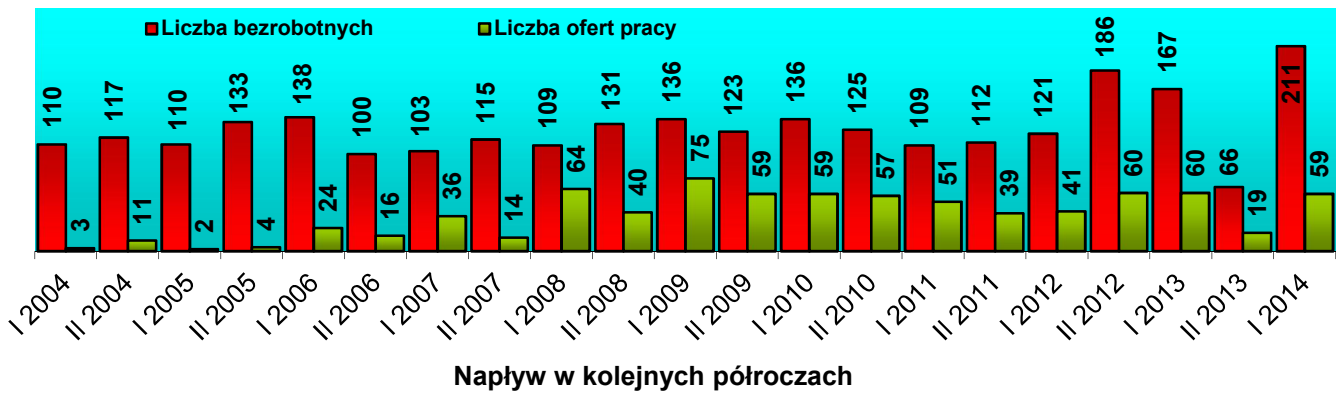
Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytu dla osób z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą, choć coraz mniejszą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikającym z ofert wolnych miejsc zatrudnienia. Wydaje się, iż istniejąca dysproporcja będzie maleć.

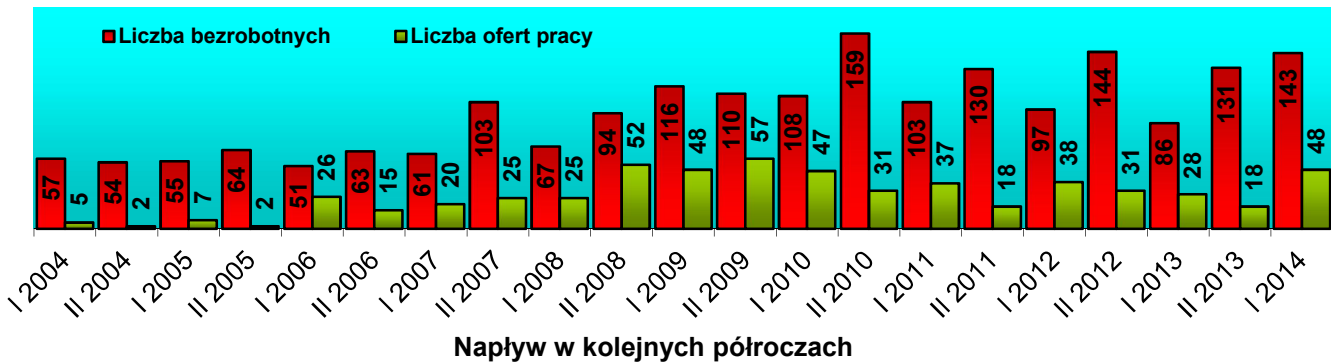
Rozwój usług branży motoryzacyjnej również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć kilkukrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych**. Obserwując dynamikę zmian, brak jednak nadziei na szybkie zrównoważenie popytu z podażą, mimo stopniowego spadku liczby rejestrujących się osób bezrobotnych z tym zawodem.

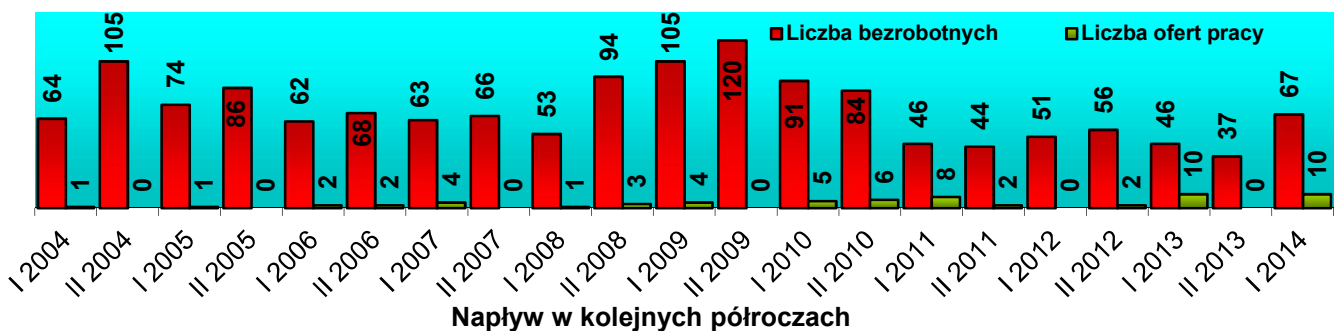
Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale, co najmniej dwukrotnie, przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

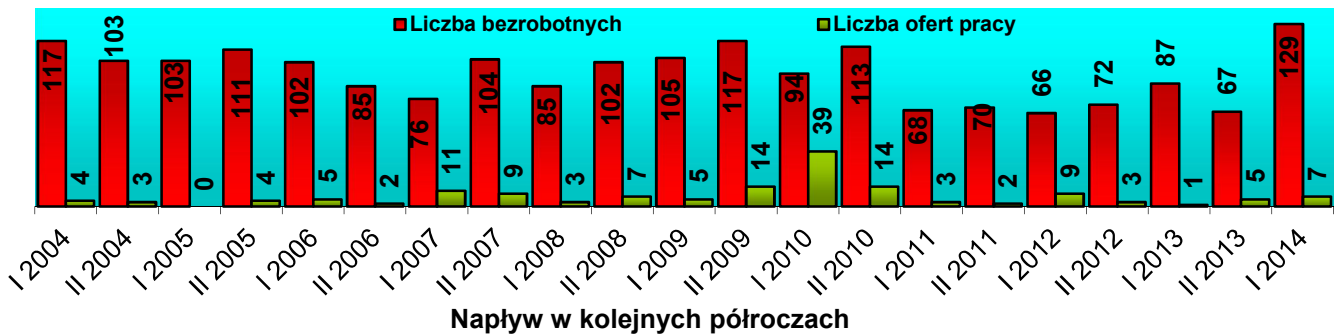
Zawodem nadwyżkowym objętym szerszym monitoringiem jest również zawód **fryzjera**. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie wykazując niestety ciągłą tendencję wzrostu. Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych z tym zawodem zamieszkuje na terenie powiatu opolskiego, przy czym jednak więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola.

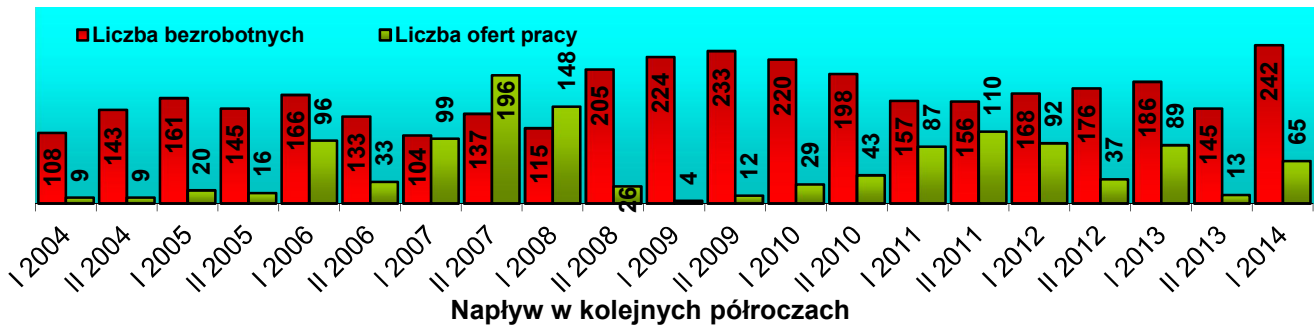
Bardzo dużą nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż wysoka liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z poniższego wykresu można wywnioskować, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

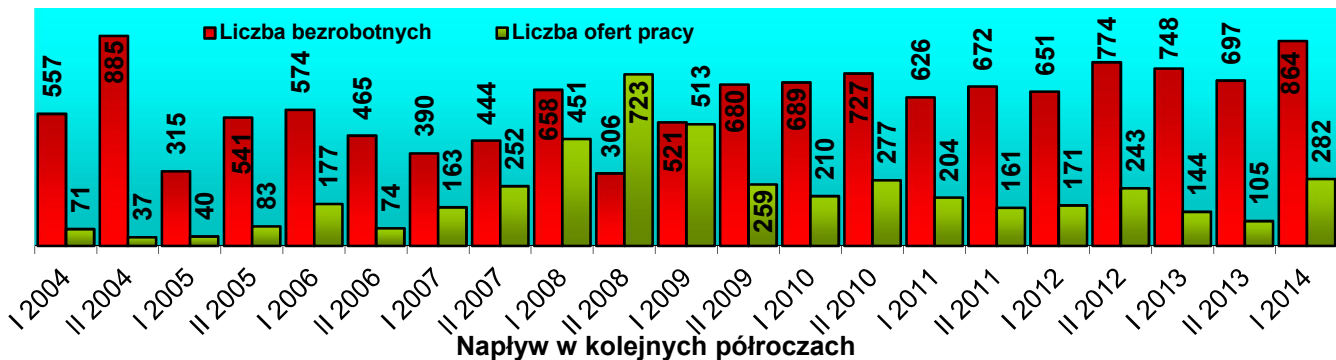
Nadwyżka wciąż występuje także w relacjach podaży-popytu na kwalifikacje w zawodzie **krawca**. Zmniejszenie się dysproporcji w I półroczu 2010 r. dawało pewne nadzieje na zbliżenie się do poziomu równowagi, jednak kolejne dwa lata rozwiały te oczekiwania. Czas więc pokazał że zjawisko to miało jedynie charakter chwilowy i nie było początkiem tendencji zmierzającej do zrównoważenia się relacji podaży-popytowej na pracowników z tym zawodem.

Kryzys gospodarczy w przemyśle, szczególnie w latach 2009-2010, spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008 r. nastąpił drastyczny spadek liczby napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych. Od 4 lat liczba ofert pracy jednak wzrosła przy malejącej jednocześnie liczbie rejestrujących się bezrobotnych z zawodem ślusarza, co sugeruje istnienie szansy na zrównoważenie się dysproporcji podaży-popytu w tym zawodzie. Dane z ostatniego półrocza wskazują jednak na wciąż głęboką dysproporcję.

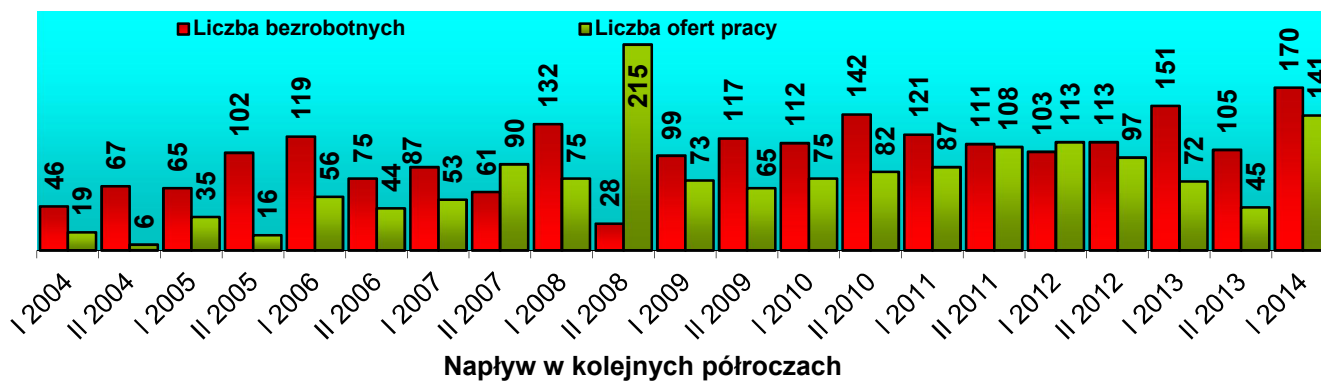

Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008 r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie rosła od 2005 r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podaży-popytu w przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opola sływa większość ofert. Zawód sprzedawcy wciąż jednak pozostaje nadwyżkowym (trzykrotna przewaga liczby napływających osób bezrobotnych, wobec zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie).

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 oraz na przełomie lat 2011/2012, był on

naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach. Powolny wzrost liczby ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu wskazywały na wcześniejszy brak równowagi podaży-popytowej w tym zawodzie. Wzrastająca liczba ofert pracy w 2012 roku faktycznie doprowadziła w tym czasie do zrównoważenia się liczby ofert pracy oraz rejestrujących się osób bezrobotnych, choć od 2 lat jest on nadal zawodem nadwyżkowym.

W mieście Opolu w I półroczu 2014 r.:

- W 463 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 707 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - ekonomista,
 - pedagog,
 - kucharz,
 - piekarz,
 - tokarz,
 - malarz-tapeciarz,
 - technik mechanik,
 - krawiec,
 - inżynier budownictwa,
 - technik budownictwa,
 - murarz,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - cukiernik,
 - hydraulik,
 - ślusarz,
 - fizjoterapeuta,
 - sprzedawca.
- 257 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - doradca finansowy,
 - pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
 - opiekun osoby starszej,
 - kurier,
 - logistyk,
 - dozorca,
 - kierowca ciągnika siodłowego,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - kierowca autobusu,
 - kasjer handlowy,
 - pomoc kuchenna,
 - robotnik budowlany.
- 28 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - kucharz,
 - barman,
 - dekarz,
 - specjalista do spraw kadr.
- w 157 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - agent ubezpieczeniowy,
 - pracownik ochrony fizycznej I stopnia,
 - spawacz metodą MIG, MAG, TIG,
 - ankieter,
 - ubojowy,
 - sprzedawca w branży mięsnej.

W powiecie opolskim w I półroczu 2014 r.:

- W 480 zawodach, z którymi rejestrowały się osoby bezrobotne, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 563 zawody były zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - ekonomista,
 - szwaczka,
 - tokarz,
 - technik mechanik,
 - barman,
 - pedagog,
 - technik handlowiec,
 - ogrodnik terenów zieleni,
 - elektryk zakładowy,
 - kucharz,
 - krawiec,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - sprzątaczkę,
 - cukiernik,
 - murarz.
- 135 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - robotnik gospodarczy,
 - pracownik ochrony fizycznej I stopnia,
 - tynkarz,
 - kierowca ciągnika siodłowego,
 - spawacz metodą MIG,
 - kierowca autobusu,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - sekretarka,
 - kosmetyczka,
 - pomoc kuchenna,
 - stolarz.
- 29 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był zbliżony podaży, m.in.:
 - nauczyciel przedszkola,
 - kierowca samochodu dostawczego,
 - pokojowa,
 - opiekunka dziecięca.
- w 89 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - elektryk budowlany,
 - operator obrabiarek sterowanych numerycznie,
 - lakiernik,
 - florysta,
 - programista aplikacji.

6. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Pierwsze półrocze 2014 roku to okres, w którym zaobserwowano nieznaczny spadek poziomu bezrobocia. W czerwcu 2014 roku poziom bezrobocia osiągnął pułap, niespotykany od 3 lat, prawie o tysiąc osób mniej niż w końcu 2013 roku. Osobami bezrobotnymi wciąż jest wielu pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwane przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji pozostają też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE. Nie mniej jednak, bieżące półrocze odznaczyło się nieznacznym spadkiem poziomu bezrobocia.

Faktem jest również spadek napływu ofert pracy. Ich liczba z roku na rok maleje. Rok 2014 zapewne również nie zmieni tej malejącej tendencji. Optymistycznym jest przynajmniej wzrost (od 2009 roku) udziału osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy. Niestety równocześnie rokrocznie rośnie udział osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu niestawienia się czy też braku gotowości do podjęcia zatrudnienia.

W pierwszym półroczu 2014 roku spadła nieco liczba (mimo wzrostu udziału) osób do 12 miesięcy od ukończenia nauki. Maleje też nadal liczba (i udział) osób bezrobotnych do 25 roku życia, oraz do 27 roku życia z wykształceniem wyższym do roku od dnia ukończenia nauki. Pierwsze półrocze 2014 roku odznaczyło się jednocześnie dalszym wzrostem liczby (i udziału) osób długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia i niepełnosprawnych. Nie zmieniła się zaś w istotny sposób liczba (i udział) osób bez kwalifikacji zawodowych, osób bez doświadczenia zawodowego i osób bez wykształcenia średniego. W I półroczu 2014 roku po raz pierwszy od 6 lat, spadła liczba osób poprzednio pracujących. Zaczęła też maleć liczba (i udział) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy. Stale rośnie też udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i wyższym, a maleje wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i poniżej. Powoli rośnie też udział osób bezrobotnych z dłuższym stażem pracy.

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.